

živeti. Šest ali osem tacih psov v saní vpreženih vleče po 5 ali 6 ljudi 10 milj daleč na dan. Pri vsem tem se mu zelo slabo godí. Eskimojec ne spozna njegove vrednosti ter nima nobenega srca do njega. Sam si mora iskati živeža in vesel je, kadar dóbi nekoliko smrdljivih rib, katerih si je sam poiskal ob morskem obrežji. Vrhu tega njegov gospodar grozovíto ravna z njim; ako le more, udari ga ali sune, zato je pa tudi pes zelo plah ter nikoli ne napade človeka. Eskimojec dobro vé, zakaj mora imeti psa privezanega na vrvi; ako bi ga ne imel, takój mu uide Bog si ga vedi kam po snežnej planjavi.

Brez teh psov bi Eskimojeci večji del leta ne mogli iz svoje kočé. Vsaka druga žival bi se pogreznila v debeli sneg, a ti lehkí psi predirjajo z lehkoto vse ondotne velike snežne planjave.

Neki Danec je 863. l. prvi našel Grenlandijo. Izlandci so se 986. l. po njenem primorji naselili, a Eskimojeci in črna kuga so v 14. stoletji pokončali te naselbine in Evropljani so jih bili popolnem pozabili. V začetku preteklega stoletja je pobožni pastor Ivan Egede pregovoril dansko vlado, da se je polastila dežele ter ustanovila več krščanskih naselbin. Ti krščanski Eskimojeci prodajajo Evropljanom (Dancem) ribjo mast, kože, ptičje perje itd.

I. T.

*—

Slepár.

Davanko iz Vránje peči je bil hudoben in prekanen človek. Ko se raznese po okolici glas, da je Prilesje, velika pa ubožna vas, do tal pogorela, dne on bisago preko rame ter se napotí iskat miloščine. Od hiše do hiše hodi in tako-le prosjači: „V imenu Nartníka, Prileškega pogorelca, prosim darú vbogajme. Zgorelo mu je poslopje, živina in še celó jedno dete. Ker se trudi, da bi postavil hišo še pred zimo in zatorej ne utegne sam hoditi okolo, naprosil je mene, da poiščem daróv pri dobrih in usmiljenih ljudéh. Usmilite se ubozega siromaka!“

Ljudjé, ki so čuli o Nartnikovej nezgodi, dajali so radi in obílo Davanku, jedni novcev, drugi žita, ti menj, óni več, kolikor so premogli po svojem stanu.

Ni nam treba omenjati, da Davanko Nartniku niti zrna od nabranega žita ni pokazal, saj mu ta nikoli ni veleval prosjačiti zanj. Sam je vse poprodal, ter potem novce zajedel in zapil.

Tri leta pozneje trešči v Davankovo hišo. Druzega Davanko ni otel, nego obleko, katero je imel na sebi.

Ves v revščini si izprosi pri nekem sosedu koč ter se z njim napravi prosjačit, a zdaj sam za sebe. Od vasi do vasi hodi, a povsod ga zavračajo, rekoč: „Jedenkrat si nas uže nalagal; najbrže nas hočeš tudi zdaj preslepariti. Hodi z Bogom!“ — Zvedelo se je namreč kmalu, kakó je ljudi sleparil, proséč v pogorelévem imenu, o njegovej zadnjéj nesreči pa se ni še čulo ničesa. —

Ves pobit je hodil nekaj časa okolo. Slednjič je obupavši skočil v vodo, kjer je končal svoje hudobno, brezupno življenje.

Kdor se laže in slepari,

Teža Bog hudó udári.

Jos. Gradáčan.

*—